

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

Jaarverslag 2020

Rekenkamercommissie Westland

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Samenstelling RKC.....	3
3	Instrument van en voor de gemeenteraad	3
4	Activiteiten 2020	4
4.1	Effect coronacrisis	4
4.2	Onderzoek naar Dienstverlening.....	4
4.3	Onderzoek naar Jeugdhulp in H10-regio.....	5
4.4	Onderzoek Subsidiebeleid	7
4.5	Onderzoek Risicomanagement	8
4.6	Follow up onderzoek	8
4.7	Onderzoeksprogramma 2021	8
4.8	Vergaderingen.....	9
4.9	Herziening Verordening op de RKC en Reglement van orde RKC	9
4.10	Rooster van aftreden	10
5	Financieel overzicht	10
6	Nawoord en doorkijk naar 2021.....	11

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van de Rekenkamercommissie Westland (verder RKC), vastgesteld door de RKC op 24 maart 2021. Volgens de Gemeentewet (artikel 185, lid 3) is de Rekenkamer(commissie) verplicht vóór 1 april een jaarverslag uit te brengen.

Leeswijzer

Het jaarverslag begint met de samenstelling van de RKC Westland. Ook wordt een toelichting gegeven op het doel van de RKC en haar werkzaamheden. Ingegaan wordt op de verordening en reglementen waar zij zich op baseert en er wordt een samenvatting gegeven van de activiteiten die de RKC in 2020 heeft verricht. Het jaarverslag sluit af met een financieel overzicht.

2 Samenstelling RKC

De RKC bestond in 2020 uit:

Voorzitter	mevr. drs. F.C. (Fiona) Buruma
Externe leden	dhr. dr. mr. N. (Nils) Nijdam dhr. A.W. (André) Timmerman
Interne leden	mevr. P. (Petra) Scheffers-van der Lelij dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens
Secretaris	dhr. D. (Dick) van Vliet (tot 17 januari 2020) dhr. C.L. (Kees) de Weerd (vanaf 17 januari 2020)

3 Instrument van en voor de gemeenteraad

Per 1 januari 2006 is iedere gemeente verplicht om een rekenkamer of een rekenkamercommissie te hebben. Deze verplichting vloeit voort uit de Wet dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is geworden. De RKC vindt haar wettelijke basis in de gemeentewet (art. 81o en de art. 182 t/m 185) en is ingesteld om onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid, rechtmatigheid en de doeltreffendheid van gemeentelijk beleid en beheer. Naast de Gemeentewet vindt de RKC haar grondslag in de Verordening Rekenkamercommissie Westland 2020.

De RKC onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC formuleert op basis van de feiten die zij in haar onderzoeken heeft geconstateerd, conclusies en aanbevelingen. Zij valideert de feiten met de gemeentelijke organisatie middels een technisch wederhoor, geeft ruimte voor een bestuurlijke reactie van het college van B&W en maakt tot slot een nawoord van de RKC hierop. Het is aan de raad om te besluiten al dan niet actie te ondernemen naar aanleiding van het onderzoek.

De RKC is een 'instrument' van en voor de gemeenteraad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taak.

Door de onafhankelijke positie van de RKC heeft zij een toegevoegde waarde naast de andere onderzoeksinstrumenten van de raad, zoals het onderzoeksrecht van de raad, het reguliere accountantsonderzoek, (ambtelijke) evaluatieonderzoeken en periodieke doorlichtingen.

Naast versterking van de controle door de gemeenteraad zal rekenkamerwerk, mits periodiek en deskundig toegepast, leiden tot grotere transparantie van de gemeentelijke organisatie waar ook burgers baat bij hebben. Een belangrijke doelstelling van de onderzoeken is dat met de uitkomsten lering wordt getrokken voor de toekomst. Het is voor de RKC een permanent aandachtspunt om samen met de raad te bewaken dat de onderzoeken in het teken staan van leren en dat de condities daarvoor aanwezig zijn. In dat kader ziet de RKC zich dus **niet** als een afrekencommissie.

4 Activiteiten 2020

4.1 Effect coronacrisis

De coronacrisis heeft begrijpelijkerwijs effect gehad op de dagelijkse taakuitoefening van de gemeente Westland en mede als gevolg daarvan ook op de uitvoering van het onderzoeksplan 2020 van de RKC. De gemeente heeft veel extra werkzaamheden moeten uitvoeren in het kader van het steunen van ondernemers en burgers, maatschappelijke organisaties en de handhaving van de coronaregels. De ambtelijke organisatie was daardoor niet altijd in staat volgens de oorspronkelijke planning van de onderzoeken informatie aan te leveren en mee te werken aan bijvoorbeeld interviews in het kader van onze onderzoeken. Hierdoor is een aantal onderzoeken vertraagd en niet volgens planning in 2020 opgeleverd.

De RKC betreurt de vertraging in de uitvoering van het onderzoeksprogramma, maar realiseert zich eveneens terdege dat de dienstverlening aan de Westlanders in deze moeilijke periode boven alles de prioriteit van de gemeente verdient.

4.2 Onderzoek naar Dienstverlening

In 2019 is de RKC gestart met een onderzoek naar de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening: hoe de kwaliteit van de dienstverlening ervaren wordt bij inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen en of de huidige organisatie binnen de gemeente Westland is ingericht voor het leveren van een in alle opzichten kwalitatief goede dienstverlening?

De uitvoering van het onderzoek is gegund aan bureau PBLQ uit Den Haag. Vanuit de RKC Westland hebben Nils Nijdam (lid-rapporteur van dit onderzoek) en Fiona Buruma het onderzoek begeleid.

De activiteiten in 2020 stonden in het teken van het afronden van het onderzoek. Het bleek lastig voldoende cases op het sociaal domein te vinden. Hierover is lang gesproken met het Sociaal Kern Team (SKT).

Nils Nijdam overhandigt het rapport aan commissievoorzitter Joep van Veen

Het onderzoeksrapport is opgeleverd in juni 2020 en aangeboden aan de raadscommissie Bestuur in haar vergadering van 18 juni 2020.

De inhoudelijke bespreking heeft plaatsgevonden in de raadscommissie EFO. Daar is het onderzoeksrapport toegelicht door Nils Nijdam. De commissie heeft de bevindingen besproken met verantwoordelijk portefeuillehouder Pieter Varekamp. De wethouder zegde toe het rapport te betrekken bij de aanstaande vorming van de Visie op dienstverlening.

De gemeenteraad heeft het rapport in zijn vergadering van 22 september 2020 vastgesteld en besloten de aanbevelingen over te nemen:

a) Werk samen aan een visie

Draag het college van B&W op om een actuele en samenhangende visie op dienstverlening te ontwikkelen en uit te werken;

b) Investeer

Maak investeringen in mensen en middelen mogelijk, zoals die onderbouwd zullen worden in de visie, en de uitwerking daarvan, op de gemeentelijke dienstverlening;

c) Bevorder de informatievoorziening

Verzoek het college van B&W om de informatievoorziening aan de gemeenteraad over de gerealiseerde dienstverlening te versterken, zowel wat de frequentie van de te verstrekken informatie betreft als het meer specifieke en gerichte karakter van de informatie.

De RKC concludeert dat haar inzet, om de raad te faciliteren in zijn kaderstellende en controlerende taak, is geslaagd. Naar verwachting wordt de Visie op dienstverlening in juni 2021 aan de raad voorgelegd.

4.3 Onderzoek naar Jeugdhulp in H10-regio

De RKC heeft voor dit actuele onderwerp gekozen omdat sinds de drie decentralisaties op het sociaal domein in 2015 de gemeente wordt geconfronteerd met steeds verder oplopende kosten in de jeugdzorg. Het onderzoek richt zich op het kostenverloop en de informatievoorziening aan de gemeenteraad over de jaren 2015 tot en met 2019.

Dit betreft een gezamenlijk onderzoek van de H10-gemeenten dat wordt uitgevoerd door de Rekenkamer van de gemeente Den Haag, onder aansturing van een klankbordgroep met deelnemers van een aantal gemeenten.

Vanuit de RKC Westland zijn Fiona Buruma (lid-rapporteur van dit onderzoek) en Nils Nijdam betrokken bij het onderzoek.

Het onderzoek richt zich op een tweetal vragen:

1. Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de toename van de kosten in de jeugdhulp voor de H10 gemeenten?
2. In hoeverre bieden de voortgangsrapportages aan de gemeenteraden inzicht in de ontwikkeling van de kosten in de jeugdhulp?

Een korte schets van hetgeen in 2020 op dit onderzoek is gedaan.

Nadat de klankbordgroep de planning van het onderzoek had opgesteld, heeft onze RKC aangedrongen op verkorting van de doorlooptijd. De geplande oplevering van het rapport in januari 2021 vond onze RKC aan de late kant. Op dit verzoek is positief gereageerd.

De 1^e onderzoeksvraag naar de stijgende kosten is voor alle gemeenten centraal opgepakt door de Rekenkamer van Den Haag. De benodigde informatie is opgevraagd bij het Service bureau H10. Deze organisatie voert de administratie voor de H10-gemeenten. Ook is specifieke informatie opgevraagd bij gemeente Westland. Vervolgens zijn verschillende data-analyses uitgevoerd om de kostenstijging en de onderliggende oorzaken te achterhalen.

De 2^e onderzoeksvraag is door de RKC Westland opgepakt. Hiertoe zijn de rapportages van het college aan de gemeenteraad over de jaren 2015 tot en met 2019 getoetst aan het normenkader.

Gedurende het onderzoek ondervond onze RKC dat er te weinig zicht was op het verloop en de voortgang van het onderzoek, dat werd geleid door de Rekenkamer Den Haag. Daarom heeft de RKC Westland het initiatief genomen tot het organiseren van een periodiek overleg met alle deelnemende gemeenten, wat positief werd ontvangen.

Bij het uitbrengen van dit jaarverslag is het onderzoek nog niet afgerond. In de praktijk is gebleken dat zowel de collectieve informatieverzameling vanuit het Servicebureau als het verkrijgen van de specifieke informatie uit de gemeente Westland moeizaam verloopt en nog niet volledig is. Ook blijkt dat het gezamenlijk optrekken en het deels uitbesteden aan een andere Rekenkamer tot vertraging leidt.

In het jaarverslag 2021 zullen de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek worden opgenomen. Het streven is om het rapport voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2022 te publiceren.

4.4 Onderzoek Subsidiebeleid

Het onderwerp Subsidiebeleid had al enige tijd de aandacht van de RKC. De RKC wil weten hoe doeltreffend, doelmatig en rechtmatig het subsidiebeleid in het algemeen is ingericht. Ook wil de RKC nagaan hoe de informatie aan de raad over subsidieverstrekingen plaatsvindt in het licht van de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

In dit onderzoek wordt niet alleen gekeken naar alle subsidieverstrekingen in Westland (in de zin van het subsidiebegrif in de Algemene wet bestuursrecht), maar ook naar andersoortige voordelen, zoals het beschikbaar stellen van sportterreinen om niet of tegen een niet commerciële prijs (in het onderzoek aangeduid als 'verborgen subsidies').

De uitvoering van het onderzoek is gegund aan bureau Tien Organisatieadvies uit Oosterbeek, met name vanwege de expertise op het gebied van maatschappelijk vastgoed. Vanuit de RKC Westland begeleiden André Timmerman (lid-rapporteur van dit onderzoek) en Nils Nijdam het onderzoek.

Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre (de uitvoering van) het subsidiebeleid van de gemeente Westland doelmatig, doeltreffend en rechtmatig is.

De relevante deelvragen hierbij zijn:

1. Hoe zien het subsidiebeleid en subsidieproces er uit?
2. Is voldoende inzichtelijk en transparant voor raad en inwoners welke subsidies door de gemeente worden verstrekt en in hoeverre wordt het instrument subsidie ingezet voor het bereiken van de beleidsdoelen?
3. Wordt in het subsidieproces helder gemaakt welke resultaten c.q. prestaties van de subsidieontvanger verwacht worden en welke beleidsdoelen hiermee gerealiseerd moeten worden?
4. Wordt bij organisaties gecontroleerd op het (efficiënt) behalen van afgesproken resultaten en prestaties? Doet de gemeente een evaluatie op het behalen van beleidsdoelen?
5. Wat zijn de opvattingen van de betrokken instellingen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het subsidiebeleid en subsidieproces van de gemeente Westland?
6. In hoeverre is de raad als kadersteller en controleur betrokken bij het subsidiebeleid en subsidieproces?

Een korte schets van hetgeen in 2020 op dit onderzoek is gedaan.

Het onderzoek is in augustus 2020 gestart. Het onderzoek richt zich, naast het algemene subsidiebeleid, ook op een aantal specifieke cases. In september zijn deze cases geselecteerd en zijn werkafspraken gemaakt met de ambtelijke organisatie in een bijeenkomst op 28 september. Op 19 november 2020 heeft een digitale bijeenkomst plaatsgevonden met geïnteresseerde (steun)raadsleden. De opbrengst van de discussie was zeer waardevol voor het onderzoek. Voornaamste onderwerp van gesprek was de behoefte van de raad om geïnformeerd te worden over de toekenning van subsidies. Ook hebben gesprekken plaatsgevonden met de subsidieontvangers van de geselecteerde cases.

In het jaarverslag 2021 zullen de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek worden gerapporteerd. Het streven is om het rapport in mei 2021 te publiceren.

4.5 Onderzoek Risicomanagement

Op 8 oktober 2020 heeft de gemeenteraad van Westland een motie aangenomen waarin zij de RKC vraagt om onderzoek te doen naar de werking van het risicomanagement in de gemeente. Aanleiding voor deze motie was de recente aanbesteding van de afvalinzameling, waarbij de gemeente, naar mening van de raad, een ongunstig contract had gesloten. Het nieuwe contract leidde tot een forse stijging van de afvalstoffenheffing die de inwoners van Westland betalen.

De RKC heeft positief geantwoord op het verzoek van de raad en heeft in lijn met de motie de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

“In hoeverre is het risico management van de gemeente Westland doeltreffend en doelmatig en in hoeverre wordt het consequent toegepast, in het bijzonder bij het aangaan van en tijdens de uitvoering langdurige, complexe contracten en bij het ontwerp en de uitvoering van grote projecten?”

De uitvoering van het onderzoek is gegund aan bureau Twynstra Gudde uit Amersfoort. Vanuit de RKC Westland begeleiden Fiona Buruma (lid-rapporteur van dit onderzoek) en André Timmerman het onderzoek.

Een korte schets van hetgeen in 2020 op dit onderzoek is gedaan.

Aangezien de raad in zijn motie had verzocht om het onderzoek in samenspraak met het Seniorenconvent uit te voeren, heeft de RKC op 26 november 2020 de onderzoeksopzet toegelicht in de vergadering van het Seniorenconvent. Het convent herkende de inzet van de motie in de gepresenteerde opzet. Daarna is het onderzoek gestart en is een vijftal cases geselecteerd, op basis van informatie vergaard van raadsleden, ambtenaren en collegeleden.

In het jaarverslag 2021 zullen de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek worden opgenomen. Het streven is om het rapport in juni 2021 te publiceren.

4.6 Follow up onderzoek

Het voornemen was om in 2020 in het kader van follow up-onderzoek een Quick scan te doen naar de informatiebeveiliging om te toetsen of de genomen maatregelen n.a.v. het RKC-onderzoek uit 2019 afdoende zijn.

Gelet op het thuiswerken door de coronacrisis en als gevolg daarvan de druk op de gemeentelijke ICT-afdeling is besloten dit onderzoek naar 2021 door te schuiven.

4.7 Onderzoeksprogramma 2021

In 2021 geeft de RKC prioriteit aan de afronding van lopende onderzoeken, aangezien de coronacrisis nog steeds actueel is en -net als in 2020- de ambtelijke organisatie beperkt beschikbaar is om mee te werken aan onderzoeken.

In de RKC-vergadering van 11 november 2020 heeft de RKC op basis van de criteria zoals opgenomen in de Verordening op de rekenkamercommissie, de volgende mogelijke onderwerpen

geselecteerd voor onderzoek in 2021, naast de lopende onderzoeken Subsidiebeleid en Risicomanagement:

- Rol van gemeente bij bestrijding van ondermijnende criminaliteit
- Burgerinitiatief en participatie
- Operationele samenwerking tussen gemeenten
- Effect groei gemeente op infrastructurele ontsluiting
- Quicksan informatiebeveiliging (vervolgonderzoek)

Bovenstaande mogelijke onderzoeksonderwerpen zijn op 26 november 2020 door de voorzitter van de RKC aan de commissie Bestuur voorgelegd. De commissie kon zich vinden in de gekozen onderwerpen, waarbij met name het onderzoeksonderwerp aangaande ondermijnende criminaliteit op positieve reacties mocht rekenen.

Op 17 december 2020 zijn de mogelijke onderzoeksonderwerpen besproken met de gemeentesecretaris mw. Lidia Spindler.

In haar vergadering van 24 maart 2021 heeft de RKC, mede gezien de eerder genoemde beperkingen vanwege de coronacrisis, besloten om de volgende onderzoeksonderwerpen, naast de lopende onderzoeken, op te nemen in haar onderzoeksprogramma 2021:

- Rol van gemeente bij bestrijding van ondermijnende criminaliteit
- Burgerinitiatief en participatie
- Quicksan informatiebeveiliging (vervolgonderzoek)

De RKC geeft prioriteit aan het afronden van de twee lopende onderzoeken die afgelopen jaar reeds zijn gestart.

Voor het doen van deze onderzoeken heeft de RKC een budget van € 53.200,--.

4.8 Vergaderingen

In 2020 is de RKC zesmaal in vergadering bijeen geweest. Deze vergaderingen hebben vanwege corona veelal digitaal plaatsgevonden.

In februari 2020 heeft de RKC tijdens een persoonlijke bijeenkomst afscheid genomen van scheidend secretaris Dick van Vliet. Dick van Vliet was bijna vanaf het begin van de RKC Westland actief als secretaris en heeft de RKC 14 jaar met raad en daad bijgestaan.

4.9 Herziening Verordening op de RKC en Reglement van orde RKC

Op 20 mei 2020 heeft de RKC haar Reglement van orde herzien. Aanleiding hiervoor was de herziening van de Verordening op de RKC. De aanpassingen hadden als doel de Verordening en het Reglement in lijn met elkaar te brengen en overlappen te verwijderen.

Op 22 september 2020 heeft de gemeenteraad de herziene Verordening op de RKC vastgesteld. De vorige verordening stamde uit 2015. De wens van de raad tot overleg voorafgaand aan het vaststellen van de jaarlijkse onderzoeksagenda was aanleiding de Verordening te actualiseren. Daarnaast is een beperkt aantal artikelen aangepast naar de actualiteit en feitelijke praktijk van de Rekenkamercommissie.

4.10 Rooster van aftreden

Nils Nijdam is in de raadsvergadering van 22 september 2020 herbenoemd als extern lid van de RKC voor een tweede termijn van vier jaar.

André Timmerman is in de raadsvergadering van 26 januari 2021 eveneens herbenoemd als extern lid van de RKC voor een tweede termijn van vier jaar.

Fiona Buruma is inmiddels gedurende ruim zeven jaar voorzitter van de RKC. Zij treedt in het voorjaar van 2021 af, aan het eind van de maximale benoemingsduur van twee maal vier jaar. Nils Nijdam neemt de rol van voorzitter over voor de resterende periode van zijn tweede termijn. Zodoende zal als gevolg hiervan zal in het voorjaar van 2021 een nieuw extern lid worden geworven. De interne leden, Petra Scheffers-van der Lelij en Peter Duijsens, zijn benoemd voor de duur van de huidige raadsperiode tot 2022.

Leden	F. Buruma (voorzitter)	A.W. Timmerman (extern lid)	N. Nijdam (extern lid)	P. Scheffers- van der Lelij, (intern lid)	P.J.L.J. Duijsens (intern lid)
Benoeming	23-4-2013	24-1-2017	13-9-2016	15-5-2018	15-5-2018
Herbenoeming	21-3-2017	21-1-2021	13-9-2020	n.v.t.	n.v.t.
Uiterste datum van aftreden	23-4-2021	24-1-2025	13-9-2024	installatie nieuwe raad 2022	installatie nieuwe raad 2022

5 Financieel overzicht

Tot slot van dit verslag het financiële overzicht over 2020 (bedragen ex BTW).

Omschrijving	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Saldo 2020
Uitbesteding van onderzoeken	€ 53.200,--	€ 30.920,--	€ 19.830,--
Planning en begeleiding van onderzoek, uitvoering follow-up onderzoek en signalerings-functie	€ 16.800,--	€ 6.315,--	€ 2.000,-- -/-
Contributie NVRR		€ 935,--	€ 915,-- -/-
Vergaderkosten		€ 1063,--	€ 234,-- -/-
Totaal (overschot)	€ 70.000,--	€ 39.233,--	€ 30.767,--

Het overschot is teruggevloeid naar de algemene reserve van de gemeente.

6 Nawoord en doorkijk naar 2021

De RKC Westland heeft u met dit jaarverslag een volledig beeld willen geven van haar activiteiten in 2020. Het geheel overziend kan de RKC concluderen dat in 2020 het onderzoek naar dienstverlening in de gemeente Westland kon worden afgerond, dat een start is gemaakt met de onderzoeken naar het subsidiebeleid en dat het onderzoek naar het risicomangement van de gemeente en het onderzoek naar de jeugdhulp voortduren.

De RKC hoopt dat de raad met de onderzoeken zijn voordeel kan doen bij de kaderstellende en controlerende taak. De RKC is de raad, het college en de ambtelijke organisatie zeer erkentelijk over de wijze waarop zij hun medewerking hebben verleend bij de totstandkoming van dit programma.

De RKC zal zich ten volle inzetten om van 2021 wederom een succesvol jaar te maken.

Namens de Rekenkamercommissie Westland,

Fiona Buruma,
voorzitter Rekenkamercommissie Westland.

Dit is een uitgave van de Rekenkamercommissie Westland.

Voor meer informatie over de inhoud van dit verslag of de Rekenkamercommissie Westland in het algemeen, kunt u contact op nemen met de secretaris van Rekenkamercommissie Westland, Kees de Weerd.

Griffie gemeente Westland,

Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk.

T: 0174 – 673 076

F: 0174 – 673 031

E: CldWeerd@gemeentewestland.nl

I : www.gemeentewestland.nl